

Beehazaa H Ch'et'aah

Kót'éego Haz'aah: Baá akohwiindzingo éi ílígó adaanisjikéesgo nihiisíla. Áadóó aheekt'éego dóó bee nihá'ahoot'i'ígíí doo handit'áago. Bíla' ashdlá'ii éi t'áá' áltsoni bée hólđzilgo beehwiidoo'aat' t'áá níik'eh dóó aheekt'éego bee ahaanitsáhakeesgo éi bee ahihodíne'enah nahasdzaan bikáagí.

Kót'éego Haz'aah: Diné doo ílígó baa nitsahakeesgo adeesdee' éi biniinaa t'áá na'níle'dii ábi'dil'í. Biniinaa diné bini' dazl'íí' dóó nahasdzaán t'áá níit'ée' bíla' bee hideeznáá ashdlá'ii t'áá biniik'eh hadeesdzih nízingo bee bá haz'áá doo dóó yoodlánígíí dóó doo yináldzidgo dóó doo bini' sí'áago t'áá áltsoní ni'hookáá' dine'é aláahdi bee ba'akohwiidzin doo.

Kót'éego Haz'aah: Tsí'dó doo t'áagéédda bíla' ashdlá'ii' ách'aa' hadeesdzih nízingo t'áadoo le'é bee bidiljishgo biniinaa éi bíla' ashdlá'ii t'áá áltsoní bee baahoochí'go beehazáanii bá alyaa.

Kót'éego Haz'aah: Tsída aláahdi ach'íhol'í k'é wolyé hígíí dine ałąą at'éhígíí kéyah yee da'ahootą doo biniyé.

Kót'éego Haz'aah: Bíla' ashdlá'ii kéyah dahnidahaaz'áago yee da'ahótą'ígíí yik'éhgo deiyílníshígíí yee háádaashzífih bíla' ashdlá'ii bee baa ákohwiiniidzinígíí binahjí' bíla' ashdlá'ii ílígó baanitsínáhoodeeskééz. Diné dóó sáanii t'áá lá'í nízingo aheektéego bá adahaz'í' éé bina;hjí' diné beeiina' náas noosééł dóó iiná yá'át'éehii néididooléelgo bá bicha' hwiidóone'.

Kót'éego Haz'aah: Kéyah yá nídaazínígíí yee ádáhadaasdzífih kodóó nídidoolyééł ahíł nideiilnishgo kéyah nidahaz'áago yee do'ahótą'ígíí bíł náhasdzaán t'áá níit'ée' bidine'é yee hodísin doo. Bíla' ashdlá'ii bee baa hóch'í'ígíí doo t'áá bí' bini' k'ehgo hiinánánígíí.

Kót'éego Haz'aah: T'áá áltsoní yaa akonídzin díí bee baa hóch'í'ígíí dóó t'áá yínik'eh iináago aláah áníłsohgo baa nitsá'hákeesgo binahjí' baa ákohwiiniidzinígíí bee ha'oodzífih.

K'ad Kót'e Áłah' Azl'í'ígíí Yee Ák'ihadaasdzíí

Díí nahasdzaán bee bá ha'adziih bíla' ashdlá'ii bee baa hóch'í'ígíí bik'ehgo ó'ool'íłdoo biniyé, bíla' ashdlá'ii t'áá áłso bá áté dóó kéyah t'áá át'é sinilígíí bá'at'é, t'aał'íjinízínigo dóó bíla' ashdlá'ii nináníł'áaji' ádíyólta' dooleet díí ha'oodzii'ígíí. Bíla' ashdlá'ii áłahjí' bini'niłidoo dóó yee náásgóó anootíłdoo. Áadóó bee ó'hoo'ąąhdoó nee'ni'jí' bee hodíłzindoo díí bee'aahóch'í'ígíí dóó yínik'ehgo bee náas 'iiná yidíłdoo díí kéyah haz'áądoó dóó tówónanígóó be hólđzildoo t'áá áłsohjígo dóó bik'eh 'éehozin doo dóó dilyindoo naat'áani kéyah yándaazínígíí bitahgo aadóó diné yíł kééhat'íłni yásizínígíí bíł haz'áaji.

Łáa'ii Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Bíla'ashdlá'ii t'áá áłsoh yínik'ehgo bidizhchíh dóó aheekt'éego ílígó bee baahóch'í'. Eíí hání' dóó hánítshakees hwiidháasya' eíí binahjí' ahidiníłnáhgo áłłleek'ehgo k'é bee ahíł niidlí.

Naaki Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Tsídí t'áá ájíł'é beeháaz'ą' haahóch'í'go dóó yínik'ehgo nijigháo kodóó bee hoo'a'ígíí bik'ehgo t'áadoo bee' ał'ąą'át'éhégoó. Jó díí dóone'é idlínígíí, hakágí anoolnínígíí, asdzání dóó diné íłłhígíí dóó nihizaad áadóó nihe'oodla' áadóó nihiwáashindoon baa nitsiikeesígíí áadóó bee ndahsiidzinígíí, dóó nihikéyah dóó nihi'dizhchíłhjí' bee nihaahóchi'.

Kodóó nasgóó doohaadeet'éegodah bee ahantsiikeesda dooleet nihiwáashindoon át'éhágíí dóó nihił haz'ánígíí doodaii' tówánánígóó kéyah adahoot'éhígíí doodaii' kéyah nijigháádéé' azaashíí t'áasahdii bíłhazáąndi, áadóó nanáła'bigó bikáá' kéhojít'ígo azhášhíí doo t'áá bi adahnahat'áada ndi doodaii' t'ááhó ádahnahwiijit'áhígíí t'áábi'oh ndi.

T'áá Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Tsídí t'áá ájít'é bee háhaz'á iiná'ázhdoolíígo áádóó 'aldó' t'áá yini k'ehgo hołdzilgo hołhaz'áádo.

Díí Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Ła'dah éí doo naalteeh'é dooleełda dóó dooháida yá naal a'í dooleeł da dóó doo naalteh'é adoolniígo doo bee haz'áada.

Ashdla' Góne' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá heída éí doo atídoolníłda áádóó 'aldó' doo t'áá na'níle'dii diné doo ídlíígo baa tsehodidookosda.

Hastáá Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Tsídí T'áá ájít'e há bee haaz'á haa'akowhiindzingo t'áá ałtsohjí' bíla'ashdla'ii jíłfígo bee haz'áanii yeehas'á.

Tsosts'id Góne' Yisdzohígíí

Tsídí t'áá ájít'e ahejíłt'é bee haz'aanii binahjí' dóó doo ho'doolch'ííh da dooleeł aheekt'éego haahóchí' bee haz'aanii binahjí' t'áá ajíłtsoh éí hak'éstí' haahóchí'go binahjí' doo hodoolch'íí da díí doo bíł adodzih da. Kwe'é bee ha'oodzihígíí doo ooch'ííđ habizhdiyool'aał da.

Tseebíí Góne' Yisdzohígíí

Tsídí t'áá ajíłtsoh bee háhaz'á t'áa doole'e há hasht'e doolníłgo wáashindoon áájí yá 'ééhósinígíí ákót'éego bee haz'aanii bee há'ahoot'í' yéę bílasziingo.

Náhást'éí Góne' Yisdzohígíí

T'áá háida éí biniinaanii ádingo doo bi'didool tsoołda dóó doo yah'adoolt'eeł da dóó doo ch'i dinool cheeł da.

Neeznáá Góne' Yisdzohígíí

T'áá ajíłtsoh bee há'ahóót'í' t'áá aheeł t'éego diné bináál há baahwinit'íígo doo háájida ach'íhjí nilíígií bináál éí há yaa nidáast'ííđgo yee nidahodoo'áál bee há ahoot'í'gií dóó bee hóholnígíí dóó há'át'íshíí awáalyahjí bee hak'ehást'ahígíí.

Ła' Ts'áadah Góne' Yisdzohígíí

T'áálá'í. Tsídí t'áá' ajíłtsoh hak'ihodiit'ánígíí doo ajit'íígo hanitsáhákees nléí bee hasáanii bee hahwinist'íin doo indah t'áá' aaníí' aájít'íígo beehwééhozingo bee ach'aah hazhdoodzihígíí áłtso ájíłlaago.

Naaki. T'áá háiidah doo t'áá'anííájít'íígo bee hak'ího doot'ah da doo ájít'íígo. T'áá doo ajit'íígo bee hak'éhest'ahgo kéyah t'áá nahwiiz'áandéé' dóó tówonanidí bibeehazáanii k'izhnítí' ho'dí'niigo áhoodzaa yéędáá'. Áádóó aldó' bee haz'aanii yee nihodoo'áahígíí doo bíłahgo yee há ni'hodoo'áál da.

Naakits'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá héiida bíł haz'ánígíí bá' áłchínííni dah bighan dah doo háii t'áaodah éíí baa tíí'doodáaldah. T'áá ajíłtsoh bee haz'áanii bik'ehgo bee háhóchí'.

Taa'ts'adah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Łáa'ii. T'áá ajíłtoh éí t'áá hozhnizingóó nijigháago dóó haghan azhoolíígo bee há hazá.

Naaki. T'áá ajiltsoh éi kéyah bi' hájinéehgo bee há hazá áádóó t'áá hohakéyah bíí' yah'aníjineehgo áldó' beeháhazá.

Dííts'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh náanálahjí kéyah biish dínoochéelgo doo atihodooníígo bee há hazá.

Naaki. Ákondi díí béehazáánígíí éi doo choidoo'íí da awáayahji naazt'i'ígíí bik'eezhoochéelgo. Áádóó áldó' kéyah t'aasi'áándéé beehazáánii bíiisihgo éi doo choi' doo'íída.

Ashdla'ts'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh doone'é jílnígíí bee háhaz'á.

Naaki. Héíídah éi doone'é nílnígíí doo baah doot'íídah.

Hastaats'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'íí. Diné dóó sáanii neeyánígíí ádóone'é nílnígíí dóó be'oodlá' éí doo bich'áahgo adooyehgo báhazá. Álts'áájí aheelt'éego áhé'eskeh beehaz'áánii bik'ésti' áádóó ba'átchíní hoodooelgo bee báhazá áádóó áts'á'ít'aashgo bee bá ahoot'íí.

Naaki. Ahidii' aashígíí álts'áaji t'áábiniik'ehgo áhhaadoot'ash.

Táá'. Hooghan hazáádoó éi iiná hadahaazt'i' dinétahjí dóó beehazáánii baanchí'.

Tsosts'idts'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh kéyah t'áá adiighahágo hweehodooleelgo bee háhaz'á doodaii' díkwíílt'éegodah kéyah dajótá'go beeháhaz'á.

Naaki. Héíídah éi t'áadoo biniinaanígó kéyah doo bighah doot'áá dah.

Tseebííts'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá ajiltsoh bee ba'ahóót'i' t'áá hó adahnahojit'áago dóó ntsíjikeesgo dóó hwe'oodlá' hólóogo díí bee há'ahoot'i'ígíí naanálahjí' hwe'oodlá'ígíí bee'izhdíídoogáago bee haz'á. Dinétahjí hwe'oodlá'ígíí bee hwééhózin doo áádóó bee nazhmitin doo. Áádóó áldó' áájí bá hozhdísín doo.

Nahast'éíts'áadah Góne' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá ajiltsoh t'áadoo'é baa ntsíjikeesgo bee hazdoodzihgo bee háhaz'á. Díí baa ntsíjikeesígíí éi héidah doo háni' iidoolíída. Áádóó bikah nazhmitáago dóó nízhííiláago bee hadeesdzih jinizingo béesh halné'é, naalkidídah doodaii' naaltsóos biyi'jí' bee hazdoodzihgo bee háhaz'á.

Naadíín Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh atah níjídleehgo dóó áhíldajídlíígo bee háhaz'á.

Naaki. T'áá héidah éi doo fínízingo doo atah doolt'eeldah.

Naadiin La' Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh bee há'ahóót'í' hakéyah biwáashindoon atahjííígo doodaii' naat'áanii ninádají'niigo.

Naaki. T'áá ajiltsoh aheelt'éego há'ahóót'í' hakáh ana'áw'o' dooleel hakéyah bi'yi'di.

T'áá'. Diné áyisí beebóholníh biwáashindoon yee yáhwíídool'aahígíí. Díí bee ho'a'ígíí bee hadoodzih dóó t'áá bá náhoo'aa góne' éi aná'á'ah dooleel. Áádóó t'áá alts'oh aheelt'éego ánída'ji'ah dooleel t'áadoo la' bíí' ííshjáná ájósíní áádóó t'aahójinízingo áná'ji'ah doo.

Naadiin Naaki Góne' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá ajiltsoh diné bitah jílnígíí bee há'ahóót'í' bee haa'ahayáa dooleelígíí díí t'áá át'é kéyah dahsi'ánígíí doo nahasdzáan yee álkáh anájahígíí bá bóhóneedzánígíí há'at'ííshíí bee hólónígíí yee adoolwoí' béeso dah, áádóó bee a'dooníhígíí binahjí' yee ílíígo ádaantsíkees dooleel t'áá bi sízínígíí yee hádídoonííí.

Naadiin Táá' Góné Biyi' Yisdzohígíí

Láa'íí. T'áá ajiltsoh ndazhdoolnishgo bee hahaz'á, t'áá hó naanish jinízínígíí, t'áá hó naanish hoł ya'át'ehééíígíí díí naanish adinígíí bits'aq' áhát'í.
Naaki. T'áá ajiltsho t'áadoo ho'dool chi'ídí aheelt'éego hach'íni'iilyéedoo naanishígíí bííghahgo.
Táá'. T'áá ajiltsoh ndajlnishígíí bee há ahoot'i' beelt'éego hach'í' ni'iily'éego binahjí' t'ááhó dóó há áłchini yee hináadoo bilá' ashđla'ii baq'ah ilinígí' át'áo áádóó bi'ohjinéelánígíí há biidoot'áát' áhót'ééđaq' diné bee bíkáh aná'áwo' adéé'í.
Díí'. T'áá ajiltsoh éí bee há ahóót'i' naanish yee da'ahótá'ígíí atah hazhdidooliilgo dóó bee atah jidoogháálgo t'ááhó jizinígíí bee adaa'áhojilyáq' doo biniyé.

Naadiin Díí' Góné' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá ajiltsoh bee há ahóót'i' haazhdoolyihgo dóó níik'eh njigháadoo áádóó naanish ahee'iikeedígíí bee ha'hazáánígíí át'áo nijlnishdoo dóó ła' ajídah doo na'anishgo bee hoo' aahgo t'áá biniyé hach'í' azláadooleł.

Naadiin Ashđla' Góné' Biyi' Yisdzohígíí

Láa'ii. T'áá ajiltsoh bee há ahóót'i' bik'ehgo' iiná azhdoolfíígíí t'áá hó hats'íis yineelánígíí dóó ha'áłchini t'áá hoolta'go. Jó éí ch'iyáán lá, éé' lá, hooghan lá, dóó azee' ál'ííjí bee aa'áháyánígíí lá dóó diné bee bíka'ánawo' déé' áádóó bee há ahoot'i' háadidah naanish ásdíingo ná't'áq' bee aa' áháyánígíí t'áá hólóodoo, azháshíí dajitsaah ndi dóó hach'í'anáhoot'i' ndi, bíł hijiináanii haq' 'áđin silííqoda áádóó sá jizhłiigo doodaii' hwe'iina' bi'oh silíígo t'áadoole'é bits'áq' doo t'áá hó hwe'iina' doo bee hólólniij da silíígo dah.
Naaki. Amá jilíigo dóó áłchini jilíigo bee há ahoot'i' haa' ahayááadoo áádóó háká ana'áwo'doo. Áłchini t'áá ajiltsoh bimá dóó bizhé'é aheeskéego bi'dizhchínígíí doodai bimá dóó bizhé'é doo aheeskéego bi'dzhchínígíí da t'áá ajiltsoh éí dinétahgí haa hastihgo bee ák'i hozhdoodłíí.

Naadiin Hastáq' Góné' Biyi' Yisdzohígíí

Laa'ii. T'áá ajiltsoh íizhdooltaahgo bee ha'ahoot'i'. Áłchini t'óó ha' áłtáadoo t'áájiik'e 'íidooltaah. Áłchini yázhi éí t'áá íyisi t'áá íidooltaah. Naanish bóhoo'aah baa da'ólta' dahólqo doo áádóó hódahgo da'ólta'ígíí dahólqo doo t'áá áłtonibá áádóó hodahgo ółtaígíí áłdo' bizhneelá nígi át'áo iizhdooltaah.
Naaki. Olta' éí hólóq' doo bila' asđla'ii yee hadidoonííjí' áádóó yee bidziildoo binahjí' bee há adahazt'ígíí yá hodisin doo. Díí éí yee ak'i diitááadoo bee ha'jólníídoo t'aa áłtsojí' k'eh bijiníí doo náánáta' dóone'é dóó óodłáni danilínígíí. Díí binahjí' t'éí yá kéyah áłhii' sinilígíí t'áadoo iits'á'í alyił dandłíí doo.
Táá'. Amá dóó ázhé'é éí áłtsé aláájí' bee bá ahoot'i' bá' áłchini yaa iidooltaahígíí yee yál hadoozih.

Naadiin Tsostsid Góné' Biyi' Yisdzohígíí

Laa'ii. T'áá ajiltsoh bee há'ahoot'i' t'áá hózhnizinjí' atah bíłkeehojit'ínígíí bíł iiná azhdoolfíí, bina' ach'aq' dóó łahdóó bee ázhdoolwoł bee naas bee idahwiidoo' áłígíí bee ák'ihwiiizhdoodłíí.
Naaki. T'áá ajiltsoh bee há'ahoot'i' doo álílnii dóó á'ínígíí bee aa'áhyáqo éí heishíí íłíshjáni íiyiilaafígíí bizhi' bíkáadoo.

Naadiin Tseebíí Góné' Biyi' Yisdzohígíí

T'áá ajiltsoh beehá'ahoot'i' diné aláq' át'égo dóó nahasdzáán t'áá si'áándéé bíbeehazá díí kwé'é bee ha'oodzi'ígíí t'áá át'é bee baa' ákohoniidzií doo.

Naadiin Náhas't'éí Góné' Biyi' Yisdzohígíí

Laa'ii. T'áá ajiltsoh bíłkéehojit'ínígíí éí łahdóó naanish bee'aká azhdoolwoł t'áá hwozhnizíngo.

Díí binahjí t'áá' hójizíníí bee hazhdidooniik.

Naaki. Díí bee há ahóót'i'ígíí dóó t'áá hwozhnizinjí bee ndoo'nishgo éí t'áá lá'í jínítínígo bee hóholníníh beehazaanii yee hasáníjí' át'ehígíí, éí binahjí' baa 'ákóhwiindzin dóó dílzin, náánáta' bee bá ahóót'i'ígíí dóó t'áá binizinjí' át'ehígíí, éí bik'ehgo áda' ada' alíníí t'áa ałtsoní diné bá át'é.

Táá'. Díí adahazt'i'ígíí dóó t'áániik'eh na'adáhígíí éí díí kéyah ałhii'siníí binyé ályaa éí bibehazáanii doo bee ał'aa' á'téedah dooleet.

Tádín Góne' Biyi' Yisdzohígíí

Díí kwe'é ha' oodzi'ígíí éí heit'áo dah náána lá' kéyah da si'ánííí doodaií' dahjookahígíí doodaii' lá'jizí éí doo heit'áo dah ha'oodzígíí jidoołchoołda.